

IDEOSPHERE
IDEOSPHERE
IDEOSPHERE
IDEOSPHERE
IDEOSPHERE
IDEOSPHERE

**2022/
№02 (4)**

ISSN: 2181-2640

ISSUE 2 (4)

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

*Журналнинг ушбу сони Республика Маънавият ва маърифат маркази,
Ижтимоий-маънавий тадқиқотлар институти билан ҳамкорликда
тайёрланди*

UZBEKISTAN, TASHKENT 2022

**Бош
муҳаррир:**

Ўтамурадов Акбар – Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети. Фуқаролик жамияти ва ҳуқуқ таълими кафедраси профессори

Хожиев Тунис Нуркосимович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент. Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети

**Бош муҳаррир
ўринбосари:**

Ideosphere илмий-назарий ва ижтимоий-сиёсий журнали таҳририят аъзолари

1. Эргашев Ибодулло - сиёсий фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий университети Фуқаролик жамияти ва ҳуқуқ таълими кафедраси профессори (Ўзбекистон)
2. Резвани Бобек - Амстердам университети профессори, Сиёсий фанлар доктори, (Нидерландия)
3. Агзамхўжаева Саида Сабитхановна - фалсафа фанлари доктори, Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети профессори, (Ўзбекистон)
4. Ғўзиева Рухсара Ходиевна - фалсафа фанлари доктори, Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети профессори (Ўзбекистон)
5. Мусаев Одил Раҳматович - фалсафа фанлари доктори, Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети профессори (Ўзбекистон)
6. Мавлонов Жўрабек Ёрқулович - Сиёсий фанлар доктори, Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти (Ўзбекистон)
7. Нишанбанова Энон Зарифбаева - фалсафа доктори (PhD), Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти (Ўзбекистон)
8. Мухаммадиева Ойниша Мустафакуловна - фалсафа фанлари номзоди, Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти, (Ўзбекистон)
9. Худайназаров Самад Худайбергенович - фалсафа фанлари номзоди, Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти, (Ўзбекистон)
10. Юсубов Жамшид Кадамович - фалсафа доктори (PhD) Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти, (Ўзбекистон)
11. Атавуллоев Миркомил Ахматович - фалсафа доктори (PhD) Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти в.б., (Ўзбекистон)
12. Исанова Гулбахор Тахировна - фалсафа доктори (PhD) Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти в.б. (Ўзбекистон)
13. Холмахматов Азим Хазраткулович - сиёсий фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ходими, (Ўзбекистон)
14. Жамалов Нодир Касимханович - юридик фанлари номзоди, Тошкент давлат педагогика университети доценти (Ўзбекистон)
15. Содиков Улуғбек Жўраевич - фалсафа доктори (PhD) Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти (Ўзбекистон)
16. Тошов Хуршид Илхомович - фалсафа доктори (PhD) Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти (Ўзбекистон)
17. Турсунов Равшан Нормуродович - тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти (Ўзбекистон)
18. Хайназаров Баҳромжон Бахтиёрович - тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти (Ўзбекистон)
19. Маҳкамов Улуғбек Абдуғаппарович - фалсафа доктори (PhD) Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти (Ўзбекистон)
20. Зоитов Элёр Холмаматович - социология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети доценти (Ўзбекистон)
21. Ўразалиева Гулшода Бекпулатовна - фалсафа фанлари номзоди, "Тошкент ирригация ва ҳишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти" Миллий тадқиқот университети

IDEOSPHERE

**Илмий журнали
Муассис:**

"Unibooks" MCHJ

Ideosphere ilmiy jurnal sifatida 2020-yil 31-mart kuni O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalarni rivojlantirish agentligidan №1442 raqam bilan ro'yxatga olingan.

Manzilimiz: Toshkent shahar
Universitet ko'chasi 4-uy
Elektron pochta:
info@ideosphere.uz Telefon:
+998908056185 Telegram:
@ideosphereuz Veb-site:
ideosphere.uz

МУНДАРИЖА

<i>Тураев Шавкат Нишонович</i>	Гийёсисат ва мафкуравий полигонлар	5-9
<i>Эшов Хурийд Хуррамович, Қаҳҳарова Дилафруз Абдуғафоровна</i>	Ёшларнинг билим даражасини ошириш гоёвий тарбиянинг илмий-назарий асосларини мустаҳкамлайди	10-16
<i>Tashmetov Tuxtasin Xudayberganovich</i>	Milliy g'oyani yoshlar ongi va qalbiga singdirishda interfaol metodlardan foydalanishning ba'zi jihatlari	16-22
<i>Н.Хусанова</i>	Таҳдид: намоён бўлиши ва жамият ривожига салбий таъсири	23-28
<i>Гулиада Ўразалиева</i>	Гендер таълимни такомиллаштириш – гендер тенглигини таъминлашнинг муҳим шарт	29-36
<i>Очилова Бахти Муродовна</i>	Гарб ва Шарқ ахлокий қарашларининг шаклланиш тарихи	37-43
<i>Н.Б.Нишанбаева</i>	Шарқ мамлакатлари давлат бошқаруви ва сайлов институтининг шаклланишида ахлоқ масалалари	44-50
<i>Arziqulov Elboy Azim o'g'li</i>	munosabatlar tizimida iste'molchilik tamoyilining amal qilish	51-57
<i>Мадрахимов Алишер Усубжон Ўғли</i>	Ижтимоий тармоқлар ёшларга маънавий таъсир кўрсатувчи восита сифатида	58-64
<i>Қурбонов Тоҳир</i>	Маънавий тикланиш негизида миллий менталитетнинг ўзгариши	63-72
<i>А.М.Муинов</i>	Ватанпарварлик тарбияси – давр талаби	73-79
<i>G'ofir Atopov</i>		80-85
<i>Ахророва Шаҳзо Ўринбоевна</i>	Маданият ва санъатнинг маънавий моҳияти	86-91
<i>Қаҳарова Мунира</i>	Жамият ҳақидаги фикрларнинг хилма-хиллиги	92-99
<i>Баходиров Баҳром Баходир Ўғли</i>	Ижтимоий сиёсат моделлари трансформация жараёнларининг ўзига хос жиҳатлари	100-107
<i>Инатов Умид</i>	Маънавий тараққиётда ижтимоий адолат омили	107-111
<i>Тураев Камолiddин Самадович</i>	Интернетнинг тарғибот ва ижтимоий фикрни шакллантиришдаги глобал имкониятлари тадрижи	112-121
<i>Джўраев Фарҳод Қурбонбоевич</i>	Ҳарбий хизматчилар маънавий-ахлокий ва мафкуравий дунёкарашини шакллантиришнинг тарихий-фалсафий талқини	122-130
<i>Мусаев Умиджон Сандкамолович</i>	Ёшларнинг онги ва тафаккурини захарловчи ёт гоёлар халқнинг маънавий хавфсизлигига таҳдид	131-136
<i>Н.Хусанова</i>	Мафкура ва гоёлар жамиятдаги муаммоларнинг ечими бўла олиши мумкинми?	137-142

MILLIY G'ÓYANI YOSHLAR ONGI VA QALBIGA SINGDIRISHDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISHNING BA'ZI JIHATLARI

Tashmetov Tuxtasin Xudayberganovich

Chirchiq davlat pedagogika universiteti dotsenti

falsafa doktori (PhD) E-mail: toshmetovtuxtasin@gmail.com

Annotatsiya: Biz milliy g'oya, ma'naviyat, milliy mafkura, milliy g'urur, umuminsoniy qadriyat kabi oliy insoniy tushunchalarni dars jarayonida interfaol usullar orqali singdirish maqsadga muvofiqdir. Shu boisdan, interfaol metodlar ortiqcha ruhiy va jismoniy kuch sarflamay, qisqa vaqt ichida yuksak natijalarga erishish maqsadini nazarda tutadi. Ana shundagina O'zbekistonlik yoshlar dunyodagi eng yuqori salohiyatli bo'lgan tengdoshlari bilan bemalol bahslashga oladilar. Zero, xozirgi yosh avlod shunday qobiliyatga ega bo'lishi kerakki, u maqsad qo'ya oladigan va o'z oldiga qo'ygan maqsadni yecha oladigan bo'lishi kerak, yuqori madaniy saviyada mustaqil fikrlay olishi va ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy hayotda o'z o'rnini topa olishi bugungi kunning davr talabidir.

Kalit so'zlar: Ta'lim, ma'naviyat, texnologiya, axborot kommunikatsiya, modernizatsiya, kompyuter, multimedia, kreativlik, shaxs, oila, milliy g'oya, ma'naviyat, mafkura, madaniyat, texnologiya, interfaol, o'quv jarayon, fikrlash, faollik, avtoritar, demokratik, liberal, tahdid, multimedia, prezentatsiya, innovatsiya, umuminsoniy qadriyat.

Bugungi kunda uzluksiz ta'lim tizimida "Milliy g'oya" va "Ma'naviyat" turkumiga kiruvchi fanlarni yoshlarning qalbi, ongi va ichki dunyosiga singdirishda interfaol usullardan, yangi texnologik imkoniyatlardan foydalanish davr talabi. Zero, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M. Mirziyoyev ta'kidlaganlaridek, "O'zbekiston ilm – fan, intellektual salohiyat sohasida, zamonaviy kadrlar, yuksak texnologiyalar borasida dunyo miqyosida raqobatbardosh bo'lishi shart"[1] deb fikr bildirib o'tganlar.

Darhaqiqat, ta'lim tizimini modernizatsiyalashda ta'limning barcha bo'g'inlarida tobora faol qo'llanilayotgan ilg'or pedagogik texnologiyalarning turli yo'nalishi o'quvchi-talabalarining ma'naviy kuchi, qobiliyatlarini namoyon qilishi uchun maqbul sharoit yaratib bermoqda. Ta'lim tizimida yil sayin rivojlanib borayotgan axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, ta'lim jarayonini sifat va mazmun jihatdan yanada yuqori bosqichga ko'tarishga xizmat qilayotganligi barchamizga ma'lum. Ayniqsa, ta'lim jarayonini mazmunli tashkil etish uchun zamonaviy texnik vositalardan

foydalanish maqsadga muvofiqdir. Jumladan, texnologiya, axborot, kompyuter, multimedia, internet, masofali o'qitish, yagona axborot muhiti va shunga o'xshash axborot-kommunikatsion texnologiyalarning zamonaviy vositalaridan foydalanish o'zining samarasini bermoqda. Ushbu vazifalarni muvaffaqiyatli hal etish ta'lim – tarbiya jarayonida o'qituvchidan zamonaviy interfaol ta'lim texnologiyalaridan foydalanishni taqazo etadi. Buning uchun o'qituvchi – aqliy va ijodiy mehnati orqali tashkilotchilik, kreativlik va nutqiy mahoratiga ega bo'lgan, ta'lim-tarbiya asosida yoshlarga ta'sir ko'rsata oladigan shaxs sifatida o'rnak bo'lmog'i lozim. Zero, xozirgi zamon o'qituvchi kasbiga shu darajada ko'p mas'uliyat yuklanganki, o'z ustida tinimsiz mehnat qilish, izlanish uchun juda katta kuch, iroda va sabr-toqat talab etiladi.

Buyuk alloma Ibn Sino o'zining "Tadbiri manzil" asarida dastlab bolalarni yozish va o'qishga o'rgatishda ular jamoada, guruhda shakllanishi lozimligini ta'kidlab o'tadi. Bu bizningcha bevosita bugungi

interfaol darsni tashkil etilishi bilan bog'liqdir. Interfaol metodlar ortiqcha ruhiy va jismoniy kuch sarflamay, qisqa vaqt ichida yuksak natijalarga erishish maqsadini nazarda tutadi.

Interfaol (*"Inter"* – bu o'zaro, *"act"* – harakat qilmoq) o'zaro harakat qilish (yoki kim bilandir suhbatda, muloqota bo'lish)ni anglatadi. Interfaol ta'limning mohiyati o'quvchilarni bir-birlaridan o'rganishlariga yo'naltirilgan ta'lim ekanligi[2]. Interfaol metodning mohiyati shundaki, oddiy munozarada bahslashuvchilar ko'proq ongli, asosli fikrlarni bayon etishga harakat qiladilar. Bunda esa o'quvchi-talabalar miyasiga qanday fikr quyilib kelsa, uni tanqidsiz erkin gapirish imkoniyati beriladi. Bu jarayon ko'proq muammo, ancha notanish, savol murakkab yoki noaniq sharoitlarda qo'l keladi. Aynan mana shu faoliyat ma'naviyatni yoshlar qalbi, ongi va ichki dunyosida mustahkam o'rnatish uchun asos bo'ladi, chunki ular o'zlari "O'z qo'llari" bilan buni ustida ishlaydilar. O'z mehnati bilan bo'lgan har qanday natijaning bahosi qimmatli bo'ladi. Demak, ushbu jarayonda interfaol usullardan foydalanish katta samara beradi.

Dars davomida, ma'ruza mashg'ulotlarini olib borishda turli xil interfaol metodlardan foydalanish lozim, chunki bugun ta'lim markazida ob'ekt ham, sub'ekt ham aynan o'quvchi-talabalarning o'zidir. Avvalo, o'qituvchi dars davomida avtoritar (tartibni saqlash), demokratik(o'quvchilarni tinglash va to'g'ri baholash), liberal(o'zaro muloqot qilishda) ko'rinishlarini o'zida saqlashi lozim. Shundagina analitik va tanqidiy fikrlash shakllanadi hamda boshqalar fikrini hurmat qilishni rivojlantirishga ko'maklashadi, bu usul vaziyatni baholashga, xulosalar chiqarishga va qarorlar qabul qilishga o'rgatadi. Shu boisdan, yoshlarning ma'naviyatini yuksaltirishda interfaol usullardan foydalanib umumiy o'rta ta'lim maktablarida "Tarbiya" fani asosida va oliy o'quv

yurtlarida esa "Milliy g'oya", "Ma'naviyat" darslari asosida nazariy, ya'ni faqat auditoriyada o'tishdan tashqari holda tarix va milliy madaniyat meroslari bilan tanishtiruvchi muzeylar, tarixiy obidalar, qadim shahar qoldiqlari, qal'alarga ekskursiyalar uyishtirish, taassurotlar haqida insholar yozdirishni doimiy ravishda yo'lga qo'yish, o'quvchilarning darsdan keyin bo'sh vaqtini unumli tashkil qilish, ota-ona va ta'lim muassasasi nazoratidan chetda qoldirmaslik, dars davomida o'quvchilarga multimedia, prezentatsiya, slaydlar vositalari orqali ma'naviyatni tiklash va ma'naviy tahdidlarga qarshi kurash ruhidagi hujjatli filmlarni namoyish etib borish, barcha o'quv yurtlarda Prezident asarlari, bo'yicha maxsus kurslarning muntazamliligi va samaradorligini yanada yaxshilash, ommaviy axborot vositalari orqali ma'naviyat targ'ibotini yanada kengaytirish, milliy o'zlikni tarannum qiluvchi dasturlarni ko'paytirish, ko'zlangan maqsadga erishishning ososiy omillaridandir.

Fikrimizcha ta'limning samaradorligini oshirishda quydagilarga alohida e'tibor qaratish maqsadga muvofiqdir. Ta'lim jarayonida ilg'or xorijiy mamlakatlar tajribalarining mahsuli sifatida, innovatsion texnologiyalar asosi bo'lgan interfaol metodlarni qo'llash orqali uzluksiz ta'lim tizimida o'qitish sifatini yanada yaxshilash va samaradorligini oshirishga erishish;

❖ respublikamizdagi uzluksiz ta'lim muassasalari faoliyatiga rivojlangan xorijiy mamlakatlar ta'limi amaliyotida qo'llanilayotgan ilg'or tajribalar va interfaol pedagogik texnologiyalarni samarali tatbiq etish orqali, bevosita pedagoglarning ish tajribalarini boyitish va ularda ta'lim jarayonini samarali tashkil etishga nisbatan ijodiy, innovatsion yondashuvni qaror toptirish;

❖ ta'lim muassasalarida o'quvchi-talabalarning o'quv-bilish faolligini oshirishga alohida e'tibor qaratilgan holda ta'lim sifatini yanada oshirish va

samaradorligini ta'minlashga doir mahalliy tajribalarni to'plash, ularni ommalashtirish.

Demak, ta'lim tizimi shunday saviyaga kelishi kerakki, ta'lim jamiyatni mustahkamlash va barqarorlashga qaratilgan ilg'or huquqiy jihatdan kafolatlashda samarali bo'lgan faoliyatni ta'minlashga ko'maklashuvchi milliy dastur nazarda tutulishi lozim. Ana shundagina O'zbekistonlik yoshlar dunyodagi eng yuqori salohiyatli bo'lgan tengdoshlari bilan bemalol bahslashadilar. Shu nuqtai nazardan qaraganda, xozirgi yosh avlod shunday qobiliyatga ega bo'lishi kerakki, u maqsad qo'ya oladigan va o'z oldiga qo'ygan maqsadni yecha oladigan bo'lishi kerak, yuqori madaniy saviyada mustaqil fikrlay olishi va ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy hayotda o'z o'rnini topa olishi lozim.

Biz milliy g'oya, ma'naviyat, milliy mafkura, milliy g'urur, umuminsoniy qadriyat kabi oliy insoniy tushunchalarni dars jarayonida interfaol usullar orqali o'qitish bo'yicha foydalanish samarali bo'lgan metodlarni asos qilib oldik.

SCORE – 2 metodi

Mavzu: *Yot va zararli g'oyalarning ko'rinishlari, ularning oldini olishda milliy g'oyaning o'rni va ahamiyati*

Topshiriq:

Muammo: _____

Simptom (S – symptom) – Bu muammoning simptomi (belgisi) qanday? _____

Sabablari (C – cause) – Bu muammo simptomining sabablari qanday? _____

Natijasi (O – outcome) – Bu muammoni hal qilishga nisbatan kutilayotgan natija yoki maqsad qanday? _____

Resursi (R – resources) – Qanday resurs ushbu sababni bartaraf etishga yordam beradi? Qaysi resurs natija beradi? _____

Samarasi (E – effect) – Ushbu maqsadga erishish uzoq kutilgan qanday samaraga olib

keladi? _____

Yechim

Muammo: Keyingi oylarda mamlakatimiz ijtimoiy tarmoqlarida “Ko’k kit” degan tashvishli ibora paydo bo’ldi. Ota-onalarda Bolalarimizni “Ko’k kit”dan qanday himoya qilaylik?”, Ogoh ota-ona” bo’lish uchun tarbiyaning qaysi usullarini, qachon, qanday qo’llash kerak? degan haqli savollar tug’ilmoqda. Bugun har bir ota-onaning mana shu aniq savollarga aniq javoblari bo’lishi kerak. Bugun global axborot olamida “Ko’k kit” deb atalgan o’yin hammani o’ylatib qo’ydi. Internetda bu muammo haqidagi dastlabki shov-shuvlar 2015 yildan boshlangan. Internetda “Ko’k kit”, “Tinch uy”, “f58”, “f57” kabi “o’lim guruhlarini” haqida turli fakt va ma’lumotlar bor: “Ko’k kit”ni 18 yoshga to’lmagan, mustaqil fikri, qiziqqan mashg’uloti yo’q o’smirlar qiziqtiradi. Boshida oson, qiziq topshiriqlar berib o’smirlarning ichiga kirib oladi. Keyinchalik tanasiga tig’ bilan ko’k kitning suratini chizdirib, bitta kuyini 3 kun tinimsiz tinglab, topshiriqlarni bajargan o’smirlarni maqtab, tabriklaydi. Bu nihoyat 50 kunda so’nggi – 50 topshiriq (suiqasd)ni bajartirib, uni videoga olishni o’rgatuvchi o’lim o’yini, deyiladi.

Simptom (S-symptom) – bu muammo simptomining asosiy sabablari o’sib kelayotgan yosh avlod ongi, qalbi va ichki dunyosiga ta’sir etish orqali uning ma’naviy dunyosini izdan chiqaradi.

Sabablari (C-cause) - “Ko’k kit” bu – o’smirlar ongiga hujum qilayotgan yangi ma’naviy tahdid! Chunki, birinchidan, bu trend-tahdid o’ziga 18 ga to’lmagan yoshlarni, o’smirlarni nishonga olgan. Demak, O’zbekiston o’smir-yoshlarini ham. Ikkinchidan, yoshlarning bo’sh vaqtini, ixtiyorini va qiziqishlarini egallashga yo’naltirilgan. Uchinchidan, yoshlarni g’oyaviy qul qilib, ularni o’z qo’l-oyoqlaridan foydalanib qurbon qilmoqchi. To’rtinchidan, uning maqsadlari bizning Harakatlar

strategiyamizga, yoshlarga oid siyosatiga, o'zbekistonlik ota-onalar, ustoz-murabbiylar, yoshlarimizning maqsadlariga zid.

Natijasi (O-outcome) Yoshlarning bu kabi turli xil yot va zararli g'oyalar ta'siriga tushib qolmasliklari uchun har tomonlama mafkuraviy qurollantirishni zamonning o'zi talab qilmoqda. Shunday ekan "Al Beruniy, Ibin Sino, Imom Buxoriy, Imom Termiziy, Burhoniddin Marg'inoniy, Abu Mansur Moturudiy, Alisher Navoiy va boshqa buyuk allomalimiz asarlari milliy ma'naviyatizning bosh g'oyasi asosida shakllantirilmog'i dardkor.

Resursi (R-resources) birinchidan biz yoshlarimizni bu kabi tahdidlardan ogoh etishimiz hamda mafkuraviy immunitetni mustahkamlash uchun targ'ibot-tashviqot ishlarini olib borish lozim. Ikkinchidan, yoshlar bo'sh vaqtlarini chet tillarini o'rganishga, sport va boshqa qiziqqan mashg'ulotlari bilan shug'ullanishlaridan tashqari targ'ibot guruhlarini shakllantirish masalalariga alohida e'tibor berish lozim. Shundagina o'smir-yoshlariga hech qanday tashqi kuchlarning ta'siri bo'lmaydi. Uchinchidan, mahallalarda, uzluksiz ta'lim tizimlarda ma'naviy – ma'rifiy tanlovlar, treninglar, tadbirlar hamda targ'ibot ishlarining ta'sirchanligini ta'minlaydigan zamonaviy infarmatsion va kompyuter texnologiyalarini keng joriy etishga qaratilgan samarali usl va uslublarni ishlab chiqish.

Samarasi (E-effect) – Biz uchun yagona mafkura – bu O'zbekistonning taraqqiyoti, O'zbekistonning ravnaqi, O'zbekistonning dunyoda hech kimdan kam bo'lmashligidir. Ma'naviyat qachon engilmas kuchga aylanadi? qachonki, yoshlarning iste'dodi va shijoati, orzu-maqsadlari jasorat, bunyodkorlik va matonat namunasiga aylansagina! Ma'naviy barkamol insonni, sog'lom-avlodni tarbiyalashga erishamiz. Zero bu bugungi kun davr talabidir.

Fikr. Mulohaza. Isbot metodi.

Darsning mavzusi: Ma'naviyatga tahdidlarning oldini olishda milliy g'oyaga tayanish zarurati

Darsning maqsadi: Ma'naviy tahdid, g'oyaviy tazyiq va tajovuz tushunchalari, ularning mazmun-mohiyati va yuzaga kelish shart-sharoitlari. Global miqyosdagi ma'naviy tahdidlar, ularning mazmun-mohiyati. O'zbekistonda ma'naviy tahdidlarni oldini olishning shart-sharoitlari va omillari, ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, huquqiy, ma'naviy-ma'rifiy asoslari, texnik-texnologik imkoniyatlari. Ma'naviyatga tahdidlarning oldini olishda milliy g'oyaning ahamiyatini singdirish.

Vazifasi: **F** - Fikringizni bayon eting: Ma'naviy tahdid insonning ongi, dunyoqarashi va ahloqiga daxl qilishi bilan jiddiy xavf hisoblanadi. Bu xavf ko'zga ko'rinmasada, lekin uning keltiradigan zarari yuqumli kasalliklardan kam emas. SHu ma'noda tarixiy haqiqatni anglamaydigan yoki anglashni istamaydigan chet eldagi ba'zi siyosatchi va arboblarni nafaqat siyosat yoki iqtisod, balki ma'naviyat bobida ham bizga aqil o'rgatishga, azaliy hayot tarzimiz, ruhiy dunyomizga yot bo'lgan qarashlarni majburan joriy etishga urinmoqda.

S - Fikringizni bayoniga sabab ko'rsating: Ma'naviy tahdidlar. Biz uchun mutloq begona mafkura va dunyoqarashni avvalo beg'ubor yoshlarimizning qalbi va ongiga singdirishga qaratilgani bilan ayniqsa xatarlidir.

M – Fikringizga misol keltiring: Misol uchun, ana shunday begona mafkuralardan biri – milliy taraqqiyot modeliga ishonchsizlik bilan qarashni targ'ib qilishdir. Unga ko'ra, insonda milliy taraqqiyot modeliga shubha bilan qarash hosil qilinadi va uning "yoni"da o'zga davlatlarning taraqqiyot modeliga havas qilish uyg'otiladi. Biz uchun begona dunyoqarashlardan biri – mutaassiblikdir. Unga ko'ra, shaxs o'z tushunchalarini mutloq haqiqat deb qabul qiladi va o'zga qarashlarni esa asossiz inkor qiladi.

U – Fikrlaringizni umumlashtiring, xulosalang. Ma'naviy tahdidlarni bartaraf qilish muammosi Birinchi Prezidentimiz I.A.Karimovning diqqat-e'tiborida bo'lib kelgan. Uning konsepsiyasiga ko'ra, ma'naviy tahdidlarni "fikrga qarshi fikr, g'oyaga qarshi g'oya va jaholatga qarshi ma'rifat bilan bartaraf qilish mumkin". Bu muhim qarash bo'lib, hozirgi ma'naviy-mafkuraviy faoliyatimizda metodologiya vazifasini o'tamoqda. Xalqimiz ma'naviy va axloqiy qadriyatlarida vatanparvarlik, insonparvarlik, milliy iftixor, bag'rikenglik kabi xususiyatlar ustuvordir. Ularni izchil targ'ib qilib borish bilan ma'naviy tahdidlarga g'oyaviy zarba berish mumkin.

"FSMU" mantiqiy fikrlashga o'rgatuvchi texnologiya.

Ushbu texnologiya munozaraliy masalalarni hal etishda, baxs-munozaralar o'tkazishda yoki o'quv-seminari yakunida (tinglovchilarning o'quv seminari haqidagi fikrlarini bilish maqsadida), yoki o'quv rejasi asosida biron bo'lim o'rganib bo'lingach qo'llanilishi mumkin, chunki bu texnologiya tinglovchilarni o'z fikrini himoya qilishga, erkin fikrlash va o'z fikrini boshqalarga o'tkazishga, ochiq holda baxslashishga, shu bilan bir qatorda o'quvchilarni, o'quv jarayonida egallagan bilimlarini tahlil etishga, qay darajada egalliklarini baholashga hamda tinglovchilarni bahslashish madaniyatiga o'rgatishga xizmat qiladi.

Demak, bugungi globalashuv sharoitida milliy g'oyani xar bir inson, ayniqsa yoshlarningongi, qalbi, ongi va ichki dunyosiga interfaol usullar orqali singdirish ularda ma'naviy, axloqiy, tarbiyaviy sifatlarni har tomonlama shakllantirish, xozirgi kunning talabidir. Zero, millat taraqqiyoti,

ma'naviyati va madaniyati yuksak bilimli biz yoshlarga bevosita bog'liqdir.

Yuqoridagilarni umumlashtirib, quyidagicha xulosalarni keltirishimiz mumkin:

- Ilg'or xorijiy tajribalar sifatida milliy g'oyani ta'lim jarayonida interfaol metodlarni qo'llash orqali o'qitish sifatini yaxshilash va samaradorligini yanada oshirishga erishish maqsadga muvofiqdir;

- Interfaol ta'lim texnologiyalari va uning muhim tarkibiy elementi bo'lgan interfaol usullar asosida ta'lim jarayonini tashkil etish ko'rsatkichlarining o'zgarishini ta'minlaydi. Zero, zamonaviy ta'lim doimiy ravishda fan va texnologiya rivoji bilan bog'liqlikda ta'lim maqsadi, mazmuni, shakl, metod va vositalarining yangilanib borishini taqozo etadi, bu esa bugungi kun davr talabidir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi.// "Xalq so'zi" gazetasi. 2017 yil 23 dekabr.
2. Ishmuhammedov R., Yoldoshev M. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar. - T.: "Adabiyot uchqunlari" 2017. - B. 14.
3. Karimov I.A Biz tanlagan yo'l — demokratik taraqqiyot va ma'rifiy dunyo bilan hamkorlik yo'li. - T.: "O'zbekiston", 2003 yil, 34-bet.
4. Tashanov A. "Vayronkor g'oyalar va buzg'unchi mafkuralar" (ma'naviyatga tahdid soluvchi illatlar) T: "Turon zamin ziyo" 2015 yil, 236-237 betlar.
5. To'rayev Sh. "Milliy g'oya tarixi va nazariyasi" fanidan ma'ruza matnlari Toshkent-2015 yil, 65-66 bet.

IN THE PENETRATION OF THE NATIONAL IDEA INTO THE MINDS AND HEARTS OF YOUNG PEOPLE SOME ASPECTS OF USING INTERACTIVE METHODS

Tashmetov Tukhtasin Khudaiberganovich

*Associate Professor, Chirchik State Pedagogical University,
Doctor of Philosophy (PhD)*

Abstract: such higher human concepts as national idea, spirituality, national ideology, national pride, universal human value, it is advisable to instill interactive methods in the course of the lesson. Therefore, interactive methods imply achieving high results in a short time without unnecessary mental and physical effort. Only then will Uzbek youth be able to freely argue with peers with the highest potential in the world. After all, the current young generation should have such abilities as the ability to set goals and solve tasks, be able to think independently at a high cultural level and find their place in social, political, and economic life - this is the requirement of the era of today.

Keywords: education, spirituality, technology, information communication, modernization, computer, multimedia, creativity, personality, family, national idea, spirituality, ideology, culture, technology, interactivity, educational process, Thinking, activity, authoritarian, democratic, liberal, threat, multimedia, presentation, innovation, universal value.

В ПРОНИКНОВЕНИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИДЕИ В УМЫ И СЕРДЦА МОЛОДЕЖИ НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ

Ташметов Тухтасин Худайберганович

*доцент Чирчикского государственного педагогического университета
доктор философии (PhD)*

Аннотация: такие высшие человеческие понятия, как национальная идея, духовность, национальная идеология, национальная гордость, общечеловеческая ценность, целесообразно прививать интерактивными методами в процессе урока. Поэтому интерактивные методы подразумевают достижение высоких результатов в короткие сроки без лишних умственных и физических усилий. Только тогда узбекская молодежь сможет свободно спорить со сверстниками, обладающими самым высоким потенциалом в мире. Ведь нынешнее молодое поколение должно обладать такими способностями, как умение ставить цели и решать поставленные задачи, уметь самостоятельно мыслить на высоком культурном уровне и находить свое место в социальной, политической, экономической жизни - это требование эпохи сегодняшнего дня.

Ключевые слова: образование, духовность, технология, информация, коммуникация, модернизация, компьютер, мультимедиа, креативность, личность, семья, национальная идея, духовность, идеология, культура, технология, интерактивность, образовательный процесс, Мышление, активность, авторитарный, демократический, либеральный, угроза, мультимедиа, презентация, инновации, универсальная ценность.